

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Ακαδημαϊκό Έτος 2022 -2023
Διδάσκων Ιωάννης Ντόκας Αναπληρωτής Καθηγητής

Κοστολόγηση και Αναλυτική Λογιστική

ΕΝΟΤΗΤΑ 1^η

Εισαγωγικές Έννοιες

Σε ένα σύγχρονο επιχειρηματικό περιβάλλον οι πληροφορίες που σχετίζονται με την λειτουργία των οικονομικών μονάδων αποτελούν τη βάση για την λήψη αποφάσεων.

Η επιστήμη της Λογιστικής εστιάζει ακριβώς σε αυτό το πεδίο: Τη δημιουργία και κοινοποίηση της αναγκαίας πληροφόρησης που χρειάζονται τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που ενδιαφέρονται για τις οικονομικές μονάδες.

Εισαγωγικές Έννοιες

Ωστόσο υπάρχουν πληροφορίες οι οποίες δεν είναι κοινοποιήσιμες σε τρίτους αλλά αφορούν μόνο την Διοίκηση της επιχείρησης.

Οι πληροφορίες αυτές βασίζονται τόσο σε ιστορικά όσο και σε προϋπολογιστικά δεδομένα.

Δυο βασικοί κλάδοι της Λογιστικής είναι:

- ▶ Χρηματοοικονομική Λογιστική
- ▶ Διοικητική Λογιστική

Εισαγωγικές Έννοιες

Χρηματοοικονομική Λογιστική

Αποσκοπεί στην παροχή πληροφοριών κυρίως για ενδιαφερόμενους εκτός της επιχείρησης. Οι πληροφορίες αυτές κοινοποιούνται μέσω των δημοσιευθέντων οικονομικών καταστάσεων στο τέλος μιας λογιστικής χρήσης.

Η κατάρτιση αυτών των Καταστάσεων στηρίζονται στο πλαίσιο των γενικά παραδεκτών λογιστικών αρχών και στα ακολουθούμενα λογιστικά πρότυπα (ΔΛΠ ή ΕΛΠ).

**Χρηματοοικονομική
Λογιστική**

**Συλλογή
Κατάταξη
Καταγραφή
Εμφάνιση**

**Δημοσιευμένες
οικονομικές
καταστάσεις**

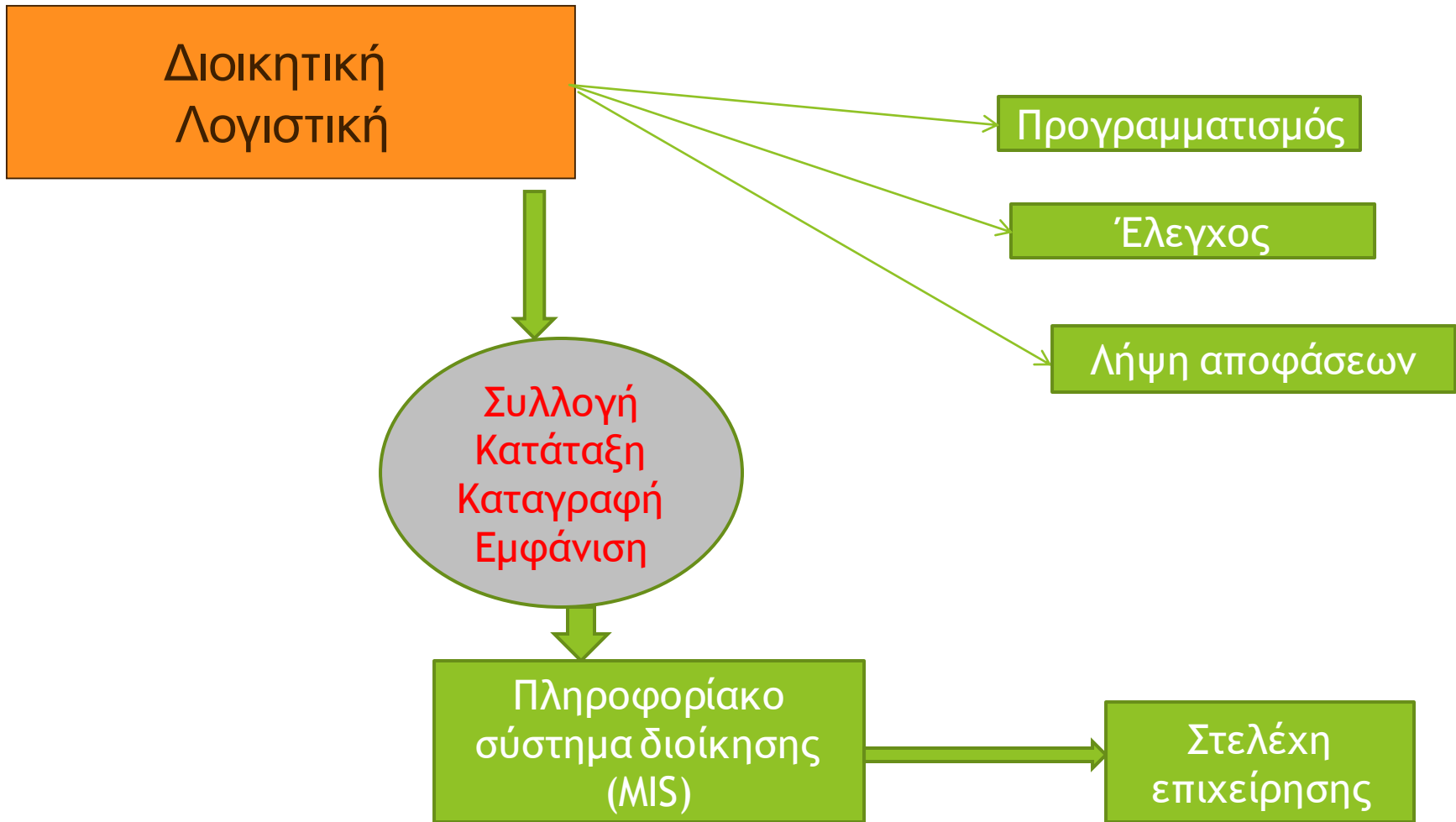
**Τρίτοι
Κράτος
Μέτοχοι**

Εισαγωγικές Έννοιες

Διοικητική Λογιστική

Αποσκοπεί στην παροχή πληροφόρησης προς τη Διοίκηση μιας επιχείρησης. Πρόκειται δηλαδή για εσωτερική πληροφόρηση η οποία αφορά:

- Την ανάλυση του κόστους της επιχείρησης
- Τον Προγραμματισμό δράσης της επιχείρησης (πχ Παραγωγή)
- Έλεγχος *Συμβάλλει στην ενίσχυση του προγραμματισμού και στην ανάληψη διορθωτικών παρεμβάσεων.*
- Αξιολόγηση της Απόδοσης της επιχείρησης

Τι αφορούν οι αποφάσεις που καλείται να λάβει η διοίκηση μιας επιχείρησης

- ▶ καταμερισμός των διαθέσιμων πόρων
- ▶ Αξιολόγηση επενδυτικών σχεδίων
- ▶ Επιλογή μεθόδου παραγωγής
- ▶ Καθορισμός μεγέθους παραγωγής
- ▶ Σχεδιασμός στρατηγικής για την προώθηση των παραγόμενων προϊόντων και υπηρεσιών
- ▶ τιμολόγηση προϊόντων και υπηρεσιών

Διαφορές Χρηματοοικονομικής και Διοικητικής Λογιστικής

	ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ
Προορισμός Πληροφορίας	Εξωτερικοί Χρήστες	Αποκλειστικά εσωτερικοί χρήστες - Διοίκηση
Πλαίσιο Αρχών και Προτύπων	Γενικά Παραδεκτές Λογιστικές αρχές και ακολουθούμενο λογιστικό πρότυπο (πχ ΕΛΠ)	Εξαρτάται από τους σκοπούς της επιχείρησης
Έμφαση	Στο σύνολο της επιχείρησης	Στα τμήματα και τις διαδικασίες της επιχείρησης
Περιοδικότητα Αναφορών	Ανα τακτά χρονικά διαστήματα. Συνήθως στο τέλος μιας λογιστικής χρήσης εκτός αν προβλέπεται η δημοσίευση λογιστικών καταστάσεων σε τριμηνιαία, εξαμηνιαία και εννιαμηνιαία βάση	Ανάλογα με τις πληροφοριακές ανάγκες της επιχείρησης για τη λήψη αποφάσεων
Εφαρμογή	Υποχρεωτική	Προαιρετική
Σχέση με άλλες Επιστήμες	Εμπορικό Δίκαιο, Φορολογικό Δίκαιο, Χρηματοοικονομικά	Επιχειρησιακή έρευνα, χρηματοοικονομική κλπ.
Ορίζοντας	Δίνεται έμφαση στα ιστορικά - απολογιστικά στοιχεία	Δίνεται έμφαση σε μελλοντικά προϋπολογιστικά στοιχεία
Ερευνητικά πεδία	Χρήση των πληροφοριών στην ανάπτυξη υποδειγμάτων προβλεψής αποτυχίας	Χρήση των πληροφοριών στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας από απόψεως διαχείρισης των διαφόρων κατηγοριών κόστους

Λογιστική Κόστους

Η Λογιστική Κόστους ως έννοια αναφέρεται στις τεχνικές που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του κόστους ενός οποιουδήποτε στοιχείου (έργο, διαδικασία, προϊόν) και αποσκοπεί στην ανάλυση του Κόστους λειτουργίας της επιχείρησης. Θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι αποτελεί τη «γέφυρα» μεταξύ Χρηματοοικονομικής και Διοικητικής Λογιστικής.

Δραστηριότητες της Λογιστικής Κόστους

Η λογιστική κόστους περιγράφει ένα σύστημα διαδικασιών που αφορούν την μέτρηση, καταγραφή, επεξεργασία και έκθεση των κοστολογικών δεδομένων. Ειδικότερα:

1. Μέτρηση Κόστους : Συγκέντρωση όλων των πληροφοριών που απαιτούνται για τον προσδιορισμό του κόστους ενός συγκεκριμένου προϊόντος ή δραστηριότητας
2. Καταγραφή Κόστους: Η λειτουργία της επιχείρησης δημιουργεί διάφορα κόστη τα οποία σχετίζονται με αμοιβές προσωπικού ή τρίτων, αναλώσεις διαφόρων αποθεμάτων, κλπ. Δηλαδή οι ώρες εργασίας μετατρέπονται σε € και καταγράφονται από τη λογιστική.

.

Δραστηριότητες της Λογιστικής Κόστους

3. Ανάλυση Κόστους: Αφορά την παρατήρηση της τάσης που παρουσιάζουν τα διάφορα κόστη που επιβαρύνουν τη δραστηριότητα της επιχείρησης. Η ανάλυση των κοστολογικών δεδομένων συμβάλλουν στην λήψη των καλύτερων δυνατών αποφάσεων από τα στελέχη μιας επιχείρησης.
4. Έκθεση του Κόστους: Το κόστος παρουσιάζεται σε λεπτομερείς εσωτερικές εκθέσεις.

Το σύστημα Κοστολόγησης μιας επιχείρησης επηρεάζεται:

- Από το μέγεθος της
- Από το είδος της παραγωγικής διαδικασίας
- Τον αριθμό των διαφορετικών προϊόντων που παράγονται

Οι Έννοιες του Κόστους και του Εξόδου

- Η έννοια του κόστους Αναφέρεται στην διάθεση χρηματικού κεφαλαίου για την απόκτηση διαφόρων περιουσιακών στοιχείων τα οποία θα χρησιμοποιηθούν για την επίτευξη των στόχων λειτουργίας μιας επιχείρησης.

Για παράδειγμα η αγορά πρώτων υλών αξίας 100€. Η επιχείρηση καταβάλλει το ποσό αυτό και αποκτά ένα περιουσιακό στοιχείο της πρώτες ύλες. Άρα το κόστος των πρώτων υλών είναι 100€ και σε αυτή την αξία εμφανίζεται στις λογιστικές καταστάσεις.

- Η έννοια του εξόδου. Αναφέρεται στο μέρος του κόστους που βαρύνει τα έξοδα χρήσης. Δηλαδή το μέρος του κόστους που «εξαφανίζεται» και μετατρέπεται σε έξοδο.

Στο προηγούμενο παράδειγμα υποθέτουμε ότι η επιχείρηση κατά τη διάρκεια της χρήσεως χρησιμοποίησε πρώτες ύλες αξίας 60€. Άρα το 60% το κόστους μετατράπηκε σε έξοδο, καθώς αναλώθηκαν πρώτες ύλες αξίας 60€.

Παραδείγματα

(1) Η επιχείρηση Β αγόρασε ένα μηχάνημα καταβάλλοντας το ποσό των 1.000€ την 01/4/20X6. Η υπολειμματική του αξία είναι ασήμαντη και ο ωφέλιμος βίος εκτιμάται σε 10 έτη.

Το κόστος κτήσης του παγίου κατά την αρχική αναγνώριση είναι 1.000€. Η ετήσια απόσβεση ανέρχεται σε $1.000/10 = 100€$. Για τη χρήση 20X6 το ύψος της απόσβεσης είναι : $100 * 9/12 = 75€$. Άρα κόστος κτήσης ύψους 75€ έχει μετατραπεί στο τέλος της χρήσης 20X6 σε έξοδο.

(2) Η επιχείρηση αγόρασε εμπορεύματα αξίας 50.000€ στις 30/12/20X5. κατά τη χρήση 20X6 η επιχείρηση πούλησε το 50% των αποθεμάτων της σε εμπορεύματα. Συνεπώς το Κόστος Πωληθέντων(έξοδο που επιβαρύνει τα αποτελέσματα) ανέρχεται σε 25.000€.

Βασικές Αρχές Κοστολόγησης

- ▶ Το κόστος πρέπει να σχετίζεται όσο το δυνατόν περισσότερο με τις αιτίες που το δημιουργούν.
- ▶ Μια δαπάνη καταλογίζεται εφόσον αυτή έχει πραγματοποιηθεί.
- ▶ Όλα τα κόστη ανεξάρτητα από το μέγεθος τους πρέπει να λαμβάνονται υπόψη.
- ▶ Το έκτακτο ή μη κανονικό κόστος δεν πρέπει να συμπεριλαμβάνεται στην κοστολόγηση
- ▶ Ένα παρελθόν κόστος δεν πρέπει να επιβαρύνει ποτέ μια μελλοντική περίοδο.

Συστατικά ενός συστήματος κοστολόγησης

- ▶ **Αντικείμενα Κοστολόγησης - φορείς κόστους**
Προϊόντα, υπηρεσίες ή και κέντρα κόστους (λειτουργίες της επιχείρησης)
- ▶ **Εσωτερικές Σχέσεις**
Αντικειμενικές Αρχές κοστολόγησης που ακολουθούνται με συνέπεια Άμεσοι καταλογισμοί - Βάσεις μερισμού - υποθέσεις
- ▶ **Στοιχεία εισόδου**
Πρωτογενής συλλογή στοιχείων
Σύνδεση με πληροφορικά συστήματα της επιχείρησης
- ▶ **Συχνότητα συλλογής στοιχείων και εξαγωγής κοστολογικών πληροφοριών**
Ανάλογα με τις ανάγκες και απαιτήσεις της επιχείρησης

Πότε ένα σύστημα Κοστολόγησης είναι αποδοτικό;

- ▶ Είναι προσαρμοσμένο στην δομή της επιχείρησης
- ▶ Είναι επαρκώς αναλυτικό και βασίζεται στην αρχή κόστους - οφέλους. Έτσι ικανοποιούνται οι ανάγκες της διοίκησης για πληροφορίες κόστους
- ▶ Είναι εύκολα διαχωρίσιμο από τους κοστολόγους της επιχείρησης και έχει την ευελιξία προσαρμογής στα διαφορετικά επίπεδα πληροφόρησης.

Φορέας Κόστους - Κέντρο Κόστους

Φορέας Κόστους ή αντικείμενο κόστους είναι κάθε προϊόν, δραστηριότητα ή υπηρεσία τα οποία μπορούν να κοστολογηθούν.

Για παράδειγμα ένα βιομηχανικό προϊόν, οι διαφημιστικές δαπάνες για την αύξηση του κύκλου εργασιών, οι παρεχόμενες υπηρεσίες ενός επαγγελματία (δικηγόρος, γιατρός, κλπ).

Κέντρα Κόστους: Ορίζονται τα τμήματα της επιχείρησης όπου γίνεται η συγκέντρωση του κόστους. Παραδείγματα κέντρου κόστους είναι οι λειτουργίες παραγωγής, διάθεσης, διοίκησης κλπ.

Κέντρα Κόστους

Ο κατακερματισμός της παραγωγικής διαδικασίας σε κέντρα κόστους και αποσκοπεί:

- Στην διεξαγωγή ακριβούς κοστολόγησης
- Στον έλεγχο της αποτελεσματικότητας των επιμέρους τμημάτων της επιχείρησης
- Στην κατανόηση από την πλευρά της διοίκησης όλων των δεδομένων που συνθέτουν τον κοστολογικό ιστό των λειτουργιών της επιχείρησης.

Μέθοδοι Κοστολόγησης

Η μέθοδος κοστολόγησης ακολουθεί τη μορφή της παραγωγής διαδικασίας της επιχείρησης. Ειδικότερα:

- ▶ Κοστολόγηση εξατομικευμένης παραγωγής

Η επιχείρηση εκτελεί παραγγελίες

- ▶ Κοστολόγηση συνεχούς παραγωγής

Η επιχείρηση παράγει ένα τυποποιημένο προϊόν, η παραγωγή του οποίου συνήθως γίνεται σε φάσεις

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 112703372
Συγγραφείς: Williams J., Haka S., Bettner M., Carcello J., Ντόκας Ι.
Αριθμός Έκδοσης 1η έκδ.
Έτος Τρέχ. Έκδοσης 2022
Λέξεις κλειδιά ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ, ΠΑΠΑΖΗΣΗ
Θεματικές Ενότητες
ISBN9789600239447
Εκδόσεις ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΖΗΣΗ
Δέσιμο Μαλακό Εξώφυλλο
Διαστάσεις
Αριθμός Σελίδων 646
Διαθέτης (Εκδότης) ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.ΠΑΠΑΖΗΣΗΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Τύπος Σύγγραμμα